"Els immigrants irregulars són més nord-americans que jo"

Patrick Radden Keefe

Periodista i escriptor, publica 'Caps de serp'

ENTREVISTA

GERARD GUERRERO
Barcelona

El periodista Patrick Radden Keefe en una imatge d'arxiu

É s casualitat que la publicació a Espanya del que va ser el segon llibre del periodista Patrick Radden Keefe (Dorchester, 1976) coincideixi amb un moment en què la migració és al centre del debat polític, aquí i al seu país, els Estats Units. Malgrat que és un debat "omnipresent", explica a aquest diari per videotrucada que els últims anys ha degenerat en "arguments racistes i discursos d'odi que provoquen polarització". *A Caps de serp* (Periscopi/Reservoir Books) s'endinsa a partir de 300 entrevistes i tres anys d'investigació en el contraban de persones a partir de la història de Cheng Chui Ping (més coneguda com la Germana Ping), una dona que va regentar durant dues dècades des del Chinatown novaiorquès una sofisticada xarxa que transportava de manera il·legal milers d'immigrants indocumentats des de la Xina fins als Estats Units, alhora que explora les contradiccions de la immigració, els absurds legislatius i les esperances personals dels que ho arrisquen tot a la recerca d'una vida millor.

Migrants desesperats que entren il·legalment en un país, màfies criminals, deportacions, càlculs polítics... *Caps de serp* tracta fets molt actuals.

El llibre és, en certa manera, més rellevant avui que quan es va publicar als Estats Units el 2009. Que un vaixell com el *Golden Venture* embarranquès amb 280 migrants a la bodega era una cosa nova el 1993, ara veiem imatges semblants cada dia. El repte de la immigració és perenne, i el dilema que planteja, cada vegada més gran. En un món en flames, cada vegada hi haurà més persones amb raons de pes per sol·licitar asil de les que podrem acollir.

Comença amb la tragèdia del *Golden Venture* per arribar fins a la Germana Ping, considerada per l'FBI "la contrabandista de persones més exitosa de tots els temps".

Era una empresària nada. Va créixer a Fujian, una província al sud-est de la Xina, davant de Taiwan, que va ser una de les principals zones d'emigració del país: la gent volia més diners, una vida estable, tenien somnis i esperances i estaven disposats a fer qualsevol cosa per sortir del país. Ella va fer dels seus somnis un negoci, un amb què va guanyar 40 milions de dòlars.

Per què la va triar com a protagonista?

Vaig conèixer la seva història quan estudiava per ser advocat, i recordo que m'associa al fons de la classe i llegia a la premsa sobre aquesta malvada criminal, els gàngsters amb qui treballava, el seu judici... Però mentre que els mitjans demonitzaven la Germana Ping, a Chinatown la idolatraven. Els veïns la tenien com una santa, sentien que havia ajudat tanta gent que fins i tots s'oferien a cumplir la seva condemna. Com a escriptor, m'interessa l'ambigüitat moral de la gent. L'ambivalència cap a la seva persona em va atrapar. I, en el fons, crec que aquest matiex sentiment d'ambivalència és el que sentim cap a la immigració.

La va arribar a conèixer?

Vaig anar al seu judici, gairebé podia tocar-la. És estrany escriure sobre algú, tenir-lo tan a prop i no poder parlar-hi. Després vam intercanviar cartes des de la presó. Va accedir que l'entrevistés, però el director del centre no ho va permetre.

Té por d'empatitzar massa amb els dolents?

Gens ni mica. N'hi ha que volen viure en un conte de fades en què només hi ha les bones persones i els monstres. La realitat és que la majoria de nosaltres estem en un punt mitjà, i això els fa por. Això no significa que encobreixi les coses dolentes, les analitzo al detall. No voldria mai concedir a algú massa benefici del dubte quan escric sobre ell.

Per empresonar la Germana Ping, les autoritats van demanar col·laboració a un assassí i el van deixar en llibertat.

És una de les grans ironies d'aquesta història i d'un sistema judicial que no sempre és perfecte. Però aquest jove mafiós i assassí és avui un home de negocis exitós a Nova York. Podrien dir: "Mira, s'ha rehabilitat". En el fons, les històries més interessants són les que no tenen clars herois ni malvats.

Afirma que molts immigrants que viuen als Estats Units de manera irregular són fins i tot més nord-americans que vostè.

No he hagut de treballar mai per ser-hi. Veure els riscos, els sacrificis i l'esforç de moltes persones per venir i construir una vida aquí és una lliçó d'humilitat. Per ser nord-americans, són valents d'una manera que jo no ho podria mai.

La immigració és un debat que decideix vots, ho saben bé Trump, Le Pen...

La retòrica de l'extrema dreta és ridícula i deshumanitzant. La compassió és perfectament compatible amb la política, amb el fet d'acceptar que no tothom pot venir i quedar-se. Però la pur ven, per això miren de vincular els immigrants amb criminals, violadors... Malgrat que la taxa de delictes que cometen és inferior a la mitjana nacional.

> **Contraban humà**
> **La Germana Ping va fer dels somnis de milers de migrants un negoci milionari"**

Trump ha promès "la deportació de migrants més gran de la història" si és president.

Fa tota mena de promeses que per sort no és clar que pugui complir. Precisament una de les coses que ens van salvar del seu primer mandat és que era un incompetent. Però el motor polític de Trump és la crueltat, i el que realment m'espanta, com a americà i com a humà, és que hi ha una veritable fam de crueltat. A molts votants els agrada, els atreu, els excita.

Kamala Harris també enduveix el discurs en matèria d'immigració.

Abans que ella, molts líders democrates han sentit que la immigració era una llosa i han acabat sent força durs per no perdre rèdit polític.

Té opcions de guanyar?

Espero que sí.■

"No temo ser reemplaçat per la IA"

■ **Patrick Radden Keefe s'ha convertit en un dels referents del bon periodisme. Per a molts és considerat l'últim periodista amb temps i recursos, i tot i que assenyala que els d'aquest ofici acostumen a ser "massa nostàlgics", admet que la professió no passa per un bon moment. A parer seu, la principal amenaça per al periodisme continua sent que "els lectors creuen que la bona informació l'han d'obtenir de manera gratuïta", i no la intel·ligència artificial (IA) que tanta preocupació genera ara. "No temo ser reemplaçat per la IA. Aquestes eines són bones agafant informació que ja és a internet i reorganitzant-la. La meva feina és sortir al carrer a buscar històries que no s'han explicat i parlar amb gent que encara no ha parlat", afirma. Actualment està treballant en el seu pròxim llibre, *El fill de l'oligarca*, sobre un jove que va morir a Londres el 2019 en estranyes circumstàncies.**

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

BIBLIOTECA DE CATALUNYA (Hospital, 56-94 L1cat) Tots llibrets, de Wajdi Mouawad. Fins el 27/10. Brogal. Fins el 29/10. Entrades a tope (€23 aprox). Llibrets de cada funció a www.tickets.cat

CORDEL (Av. Paral·lel, 96. 93 497 21 02) A partir del 21 de setembre: Xavier Bosch **Escape Room 2**. Informació del 11 de setembre com

EL ONYRIA (c/Fl, 167-169. 934 53 184 72 78) **Con cuatro "Sobrevivir" nada que no explotó en pedazos.** Fins 29/9. Cada dia a les 18 h (www.ticketea.com)

ESLEWA (c/ Sant Lluís, 64-70. 93 330 92 51) **Pin&Dodo** (3-10). Fins a 7/10. **"Natalia Oliver"**. A partir de 20/9 (www.eslewa.com/ca/)

GOYA (Joaquín Costa, 68. 93 342 63 70) **Del Vaudeville al Musical de Juanito.** A partir 27/9 de **Andrea Casanova: Tiro de Espresa**. Informació a partir 28/9 de **Víctor Parada: Humorista** (ticketea.com/ca/goya-barcelona/)

JOVE TEATRE REGIA (Ripoll, 70. 93 491 42 01. 93 491 51 71) Espectacles familiars. Cicle 2. Inicia presents **El llibre de la selva**. Afile el cul a la butaca (www.teatreregia.com)

LA BARRACADA TEATRE (c/ Cuirassa, 90-92. Esq. Ronda Sant Pere. 93 324 51 42) **Oceana Cabaret Show de Vera Blue** (VARIÓ) del 13 al 20/9. 2019: **Nicodemus Bat** del 20/10 al 10/11. 22 h. Fins a 3/nov. 18 h.

LA PANTANELLA (Ample, 44. 93 319 13 00. Jueves L-T 663 309 268) **"Grecia, la ruleta que siempre..."** Fins a 7/nov. Ciclo Pantanella - Bodegón Flamenco: Rosa Bigas. Fins a 12/nov. Sábados 20 h. Dos. 12/11: "Bi". Dos. 19/11: "Tri". A partir de 5/nov (www.apuntual.info)

LA VILLAROEL (Villarroel, 37. 93 451 37 00) Fins 29/9 del **Los ases**. 10/10: Ira 27 del **L'enterrador**. 11/10: Fins 27/10 del **Rodin**. 1/nov: Fins 27/11 del **El rei Rosa** (informació i venda de tickets a la taquilla)

MONTSA (Montsa, 51. 93 301 30 35. 93 301 30 36) Fins 24 setembre: **La colección**. Fins 11/10: **Ocho Ellas**. Informació i venda de tickets a www.teatromontsa.com

TRACTORENTARA TEATRE (c/ Ebre, 32. 93 491 00 07) Espectacles de Mateu Valero (www.**Juan Paul Revuelta**: 13 a 20/9. 18 h. 27. 10/nov. (www.**Injoki**) a partir 14/9 - Info a www.tractorentara.com

TEATRE ARGÈNIA. **En estat de foto fixa**, d'Alberto Conejero. Dos de 2 cada a les 20 h (dj. a les 18 h). Entrada www.teatreargenia.com. C/ Ebre, 90. Ainet. 93 434 14 07

TEATRE GAUDÍ BCN (c/ Nou de la Rambla, 122. 93 318 33 74) **"Assange: el poder de la información"** (dj. 12/9). 19/9: **"Entre 1000 "Gallers guanyen, Lorca en el centre"** (dj. 26/9). 27/10: **Dr Fitz** (Fitz Entertainment www.teatreargenia.com)

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). **Hamlet.** 12 a no 6. Cicle 6 a 6 Cinemes de Sant Boi: **Dos a dos**. 15 i dj. 19 h. **Anima de Bruno Bartolozzi**. Fins 8/10. **Víctor Ullate Ballet**. Fins 22/12. **Víctor Ullate Ballet**. Fins 8/10. Informació i venda de tickets www.tncat.cat

TEATRE PEDRALBA (Pl. de Pedralbes, 1. 93 280 15 84 - La Rambla, 119) A partir de 18 de setembre: **Gaspar el musical**. De 1 mes a 4 anys (Ticketea. Dim. Dj. 10/10 i 17/10. 12 h). Dg. 13/10. Info: www.teatrepedralbes.com

EXPOSICIONS D'ART

(Si no es especifica el lugar, es Barcelona ciutat i es Catalunya)

ART VAIR. (Hi. 93 279 11 00) www.artvair.com